

САГА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАКСАР

2003 сый
КУЛУН ТУТАР
13 КҮНЭ
ЧЭППИЭР
№№ 28-29
(8939-8940)

ЧУРАПЧЫГА – ИЛИН ЭНЭР УЛУУСТАР МУНИЦИПАЛЬНАЙ ТЭРИЛЛИЛЭРИН БАҢЫЛЫКТАРЫН УОННА НЭҢИЛИЭКТЭР БАҢЫЛЫКТАРЫН СУБЭЗ МУННЬАХТАРА

Кулун тутар ый 10 – 11 күнүргүз СР Правительствотун тэрийининэн биһиги улуустарга илин энэр улуустар муниципальнай тэрилликтерин баһылыктарын уонна нэһиликтэрин баһылыктарын субэз мунньага буолан ааста.

Бастагы күн Чурапчытаагы народнай театр дыкайыт субэз мунньах семинарскай чааһа ытыллына. Регистрация быһыынан 183 киһи кэлбит, киһилэр истэригэр алта ыаллы муниципальнай тэрилликтер баһылыктарын сэргэ нэһиликтэр дыһалталарын баһылыктара, специалистара, дыз кэргэн киһини үлэһиттэрэ бааллар. Субэз мунньагы СР Правительствотун Председателе **Е.А. Борисов** салайан ытта.

Егор Афанасьевич субэз мунньах тэрилликтер сыйын-соругун билиһиннэрэн баран, аастыт 2002 сый түмүктэригэр тохтоото. Тая хаһайыстыбатын уонна промышленность салааларыгар үлэ түмүгэ үлүгү өтүгүз сайдыыга эрли үскүтэр, Саха Автономиятын 80, Саха сирэ Россиятын холбослута 370 уонна саха суругунан уус-уран литературатын төрүттэччи А.Е.Кулаковский-Васильевский өлөксөй төрөөбүтэ 125 сылларын элбэк дыһаллар үрдүк таһымнаахтык тэриллэн аастылар. Балаһан ыйыгар, алтынныга олохтоох референдумнар “ытыллыбыттар, онно республика улуустарыгар муниципальнай тэрилликтер олохтук уонна олор Устааптарын ылынар туһунан принципиальной баһаары ылыныллыбыт. Муниципальнай тэрилликтер сайдыларын өйөөһүн уонна олохтоох салайыны боломсууларын олохто киллэрэргэ усулуобуйаны тэрийин бастагы түһүмэс СР Государственной Мунньагы (Ил Түмэн) депутаттарын, муниципальнай тэрилликтер баһылыктарын уонна олохтоох салайыны бэрэстэбилтэллээх органнын депутаттарын үс таһымнаах быыбарынан түмүктэннэ.Үүмүт 2003 сылга республикабыт сага стратегическай сыаллардаах уонна соруктардаах, олортон саамай дыһун суолтаахтар олохтоох салайыны киһини буолар. Билигин ол биһир бастагы түһүмэс – олохтоох салайыны ситэриллээх органнын үөскэтии кэмэ үүнэ. Итинэн ситимизон, бюджет эйгэтигэр, промышленноста, сиртэн хостонор туһалаах баһылыктары хостотуунга сага салаалары арайыыга, чогу хостотуунга, тая сирин газтаһыыга, тутууга, суол оҥотууга, тиһир суолу тутууга, сибээскэ, социальнай эйгэ барытыгар, ол иһигэр сааһы хаалааны көрсө оҥотулуохтаах үлэни Правительство Председателе суол-суол билиһиннэрдэ.

Президент уонна Правительство аппаратын муниципальнай тэрилликтергэ уонна толоруулаах былаас территориальной органнын кытары үлэс департаментын салайааччытын солбуйааччы **Е.А.Пахомов** “Муниципальнай тэрийин органнын үлэһитин тэрийин соруктарын туһунан” дакылаат оҥордо. Тэрийин болтуруустарыгар – правовой хаачыйыы эйгэтигэр, государственнай былаас республикатаагы органнын уонна олохтоох салайыны органнын боломсууларын тырсыыга, кадрлар уонна информация хаачыйыыга баһаанналарын быһаарда. Муниципальнай тэрийиннэр баһылыктара боломхторун, бастаан туран, үлэ экономикайк төрүтүн хаачыйар муниципальнай бас билии хас биһирдм объектары састаабын үөскэтиигэ, иккинчэн, олохтоох бюджеттары ырытан оҥорон бэрэстэбилтэллээх органнын сессияларыгар ылыныыга итинэн, үсүһүнэн, олохтоох былаас утумнааһын хаачыйыыга туһаайаахтарын дакылааттыг тоһоболоон бэлэттэтэ.

Президент Администрациятын уонна Правительство Государственной сулууска уонна кадр аттаран турурууга департаментын директорун солбуйааччы **В.А.Алексеев** муниципальнай сулуусу тэрийин туһунан кэпсэтэ. Муниципальнай

тэрийиннэн сибээстэн, уруксу государственнай сулуусулаахтар муниципальнай сулуусулаах статуһун ыалларын уонна ол государственнайтан тух уратылааһын итинэн туһунан атыллы буолалларын быһаарда. Ону тэнэ “сага тэрийин” дин-дин бачча диэри үлэһэн кэлбит кадр барытын уларытыыга дуулуспака субэзтэ, олохтоох специалистары таба туһунанга эттэ.

Үл министрин солбуйааччы **В.И.Новгородов** муниципальнай тэрийин олохтоох бюджетин оҥоруу уонна нолуоктар тустарынан кэпсэтэ. Баайга-дуолга сыһаннаһыыларга министри бастагы солбуйааччы **А.К.Павлова** муниципальнай бас билиини тэрийин уонна салайы болтуруустарыгар тохтоото. Бары улуустарга үөрэх, доруобуйа харыстабылын, культура, физическай культура уонна спорт тэрилликтерэ, дыз кэргэнгэ социальнай кеме киһинэрэ (республикатаагы суолтаахтартан уратылар) муниципальнай тэрийингэ бэрлэллэр. Нэһиликтэн социальнай кэмүскэлин республикатаагы программалар уруксуларын күрдүк республикатаагы органнын кытары холбоһон толорулуохтара. Олохтоох салайыны органныгар социальнай кеме функциялар хаалаллар. Олох-дьаһагы хаачыйыы эйгэтигэр баар бары баай-дуол муниципальнай тэрийингэ бэрлэлэр.

Экономическай сайдыыга министри солбуйааччы **А.П.Дьячковский** муниципальнай тэрийин социальнай-экономическай сайдыытын баһааннаһын туһунан кэпсэтэ.

Олорор дыз-э-коммунальнай хаһайыстыбага уонна энергетика министри солбуйааччы **В.С.Тихонов** муниципальнай тэрийиннэр территорияларга дыз-уот, коммунальнай хаһайыстыба үлэтин тэрийин туһунан кэпсэтэ. Дыз-уот, коммунальнай хаһайыстыба эйгэтигэр Правительствонан бигэргэтиллибит Программа чэрчитинэн үлэһэн эрэлэр эбит. Бу эйгэ салааларга муниципальнай тэрийиннэргэ олорор дыз фондата, баанньыктар, гостиницалар, тупсаран оҥоруу объектары, ылабыллар, бейүлөх иһинэргэ суоллар бэрлэллэр. Дыз-уот, коммунальнай хаһайыстыба тэрийиннэригэр баар инженер-инфраструктура уонна хамсыр баай-дуол (Дьокускай, Мирный, Ленский, Нерюнгри куораттаран уратыларга) республикатаагы бас билиигэ хаалбыт. Государственной сүрүннээһин сага тэрийиннэр биһир уопсай республикатаагы государственнай-унитарнай предпринимател олохто киллэриллээх, ол предпринимател муниципальнай олорор дыз фондатын дуоһабын хаачыйыыга, улуустарга баар дыз-уот, коммунальнай хаһайыстыбалар киһи филиалларын быһылырынан уларытылан тэрийлэлэр.

Күнүстэн кизгэ семинар салгы үлэһэтэ. Егор Афанасьевич бу кизгэ Москвага көтүөхтэс буолан, куораттаабыт, онон субэз мунньагы **Е.А.Пахомов** салайда. Үлэс уонна социальнай сайдыыга министри солбуйааччы **Н.П.Сидоров**, үөрэх министри **э.т.Ф.В.Габришова** уонна доруобуйа харыстабылын министри **э.т.В.Л.Александров** тустаах салааларыгар олохтоох бэйэни салайыны усулуобуйатыгар үлэһит тосхоллорун быһаардылар. Социальнай пособиенан, чэпчэтиин туһанааччы, стипендия ылааччы республика нэһиликтэрин уопсай ахсаанын үс ымыттан биһирин ылар эбит, сорохтор хасты да сиртэн чэпчэтинэн туһаналара билибит, онон итин бэрээдэктиргэ үлэ саһааммыт. Бэйэни салайыныыга государственнай политика сым-биһир баар буолуоса, атыннык эттэххэ, РФ уонна СР Конституцияларыгар сеп түбэһиннэрэн, хас биһирдм киһи эмтэнэр, үөрэнэр уонна сокуонунан көрүлүбүт чэпчэтиилэринэн туһанар быраба баар буолуосун дакылаатчытар чорботон бэлэттэттилэр. Муниципальнай статистика үлэтин хайыскаларын туһунан

республика Госкомстатын председателин солбуйааччы **Н.П.Попова** кэпсэтэ.

Сурун дакылааттар кэнилэриттэн секцияларынан үлэ буолла. Онно министерстволар үлэһиттэрэ тустаах салааларынан тарбастылар. Ол курдук, үөрэх министри **э.т.Ф.В.Габришова** үөрэх тэрийиннэр үлэһиттерин, доруобуйа харыстабылын министри **э.т.В.Л.Александров** эмп үлэһиттерин, культурага уонна духуонай сайдыыга министри солбуйааччы **А.И.Ноев** культура үлэһиттерин кытары көрсүлүүгэ сылдьан киһилэр үлэһиттерин хамнастарын, инники былааннарын билистилэр.

Народнай театрга хаалан муниципальнай тэрийиннэр (улуустар) баһылыктара салгы үлэһиттер, санааларын эттилэр, ордук сылы проблемаларын үлэһитинилэр. Чурапчы баһылыгы **И.Н.Аммосов** улуус социальнай-экономическай баһааннаһын, бэйэни салайыныынан тух үлэ ытылларын билиһиннэрдэ. Тутууга, атын да араас сурун үлэһиттэр көрүлүр үлэ ырытын бэлэттэтэ.Тая хаһайыстыбатын эйгэтин уонна бюджет үлэһиттерин хамнастарын тэнгээн туран, үлэ туттарылар сыанатын үрдэтэргэ туруруста. Уус-Майа баһылыгы **В.В.Топорков** промышленноһы сагалыы сыһаннаһан сайыннарыыга санаатын үлэһитинэ. Югренок чоҕо бүтэн, олохтоохтор, (900 киһи), үлэс суох хаалбыттар, ол эрэри киһилэри көһөрөн үлэс ороскуоту таһаарбаака, чугас кэмүс саппааһа көстүбүтүнэн онно үлэс тардага өт киллэрдэ. Мэҥэ-Хаҥалас баһылыгы **В.И.Птицын** олохтоох бюджети туруктаах оҥорууга эти-үтү, о.д.а. оҥорон таһаарыи производствотын сайыннарырга эттэ. Оймөкөөн баһылыгы **В.А.Местников** Лабынгар дыз айылга биһир кэрэ мунууга туристическай бизнестэ тэрийэргэ кемелөөбөргө туруруста. Киһилэргэ суол кыһын эр, бэрт быстах кэмгэ баарын санатан туран, үлэ тыһыыга муниципальнай тэрийин географическай, экономическай баһааннаһаларын үлэһиттэргэ эттэ. Амма баһылыгы **А.Е.Артемыс** “Чурапчы кулун тутар ый 7 күнүгэр Устааптарын ылынан бигэргэтэргэ, сокуонунан муниципальнай тэрийин буолбуттарын эттэ. Министерстволары кытары үлэһиттэргэ дуоһаары министерство бэйэтин интэрийингэр олобуран оҥорон биһир, онон муниципальнай тэрийиннэр ноһооттоох собуу баһааннаһа хаалларарын санатан туран, сөһүнүүнү хас да варианттаах оҥорон таһаарга кыах бэрлэлэригэр эттэ. Тая хаһайыстыбатыгар туттуллар улахан техниканы ылыыга кооперациялааһын тэрийэргэ этии киллэрдэ. Томпо баһылыгы **И.С.Игдрин** тух үлэ саһааһын барыта үлэһит интэ туарын бэлэттэтэ, Дьабырыкы Хайа шахтата чоһунан 16 улуу хаачыйар эрэри, хардарыта төлөһү былаантан экономическай өтүтүн ноһооттоох баһааннаһа сылдырын эттэ.

Тая хаһайыстыбатын министри **Д.Ф.Наумов** – СР тая сирин социальнай-экономическай сайдыытын Программанын туһунан дакылаата интэрийин кизгик тарта. Дакылаат сүннүнэн санаа атаһаһытыгар тэрийиннэр, үлэс киһи, ол иһигэр **П.А.Атласов** (Уус-Майа,Зырян), **В.В.Ершов** (Чурапчы сэл.), **К.Н.Жирков** (Мугудай) у.д.а. кыттыны ылылар.

Нөгүө күнүгэр семинар кыттылаахтара хас да баһаанна арыһан Одьулуун, Хоптоого, Мугудай, Телей нэһиликтэригэр уонна Чурапчы сэлэһиннэтигэр сылдьан олохтоох дыһалталары, общественноһы кытары көрүстүлэр, тэрийиннэргэ “сырттылар, муниципальнай тэрийин атаһар туар кэрийи кэмгэр ытыллар үлэ туһунан “төгүрүк оҥуол” тула оҥорон санаа атаһастылар, үлэс субэни – амань биһирдилэр.

Р.СИБИРЯКОВА.

Соботуопка

АРЫҢЫТ СЫАНАТА ТОҒО ЫАРАХАНЫЙ?

Кулун тутар 1 күнүгэр СР Правительствотун Председателе **Е.А.Борисов** республика үс улахан тая хаһайыстыбатын бородохсууларын соботуопкалар, астыр-үөлүүр, баһар тэрийиннэр директордарын – **И.Н.Емельянов** (Амма ТЗЦ), **С.С.Иванов** (Уус-Алдан “Легей” ФАПК) уонна **А.Т.Ноговицын** (“Чурапчы” ТХПК) ыһыган көрүстэ. Бу көрсүлүүгэ тая хаһайыстыбатын министри **Д.Ф.Наумов** уонна үл министрин солбуйааччы **В.И.Новгородов** кыттыны ылылар.Ыһыктылыт директордар бэйэлэрин үлэһитин-хамнастарын туһунан ситилии билиһиннэрдилэр. Егор Афанасьевич ордук чоһоһон соботуопкалар тэрийиннэр дыһун кытта ааһар механизмдарын, бородохсууа бэйэһэ туар сыанатын, субсидияны тиздирин бэрээдэгин, производствонь кадыһытээх оҥоруу болтуруустарын тоһоболоон туруорда уонна киһини кэлсэтэ. Ол быһыыгар: “Эһиги, чурапчылар, арыҥыт сыаната атытардааһар тоҕо ыараханый?” – дин быһаччы ыйытта. Онуока кооператив директора **А.Т.Ноговицын** 1 кг арыҥы бэйэһэ туар сыанатын

калькуляциятыгар олобуран манньк быһаарда.

Аастыт сылга 6481 т үт соботуопкаламмыттан 397,2 т үт астары оҥорууга барбыт. Онтон ордубут 6083,8 т үттан 285 т арыҥы оҥотуллубут. Ити арыҥы оҥорууга барыта 9 мөл. 780 тыһ. солкубайдаах ороскуот тахсыбыт. Итинэн саамай элбэх үл тизээр-таһар үлэһиттэр барбыт. Ол курдук, үт таһылыгар 24 техника, 48 үлэһит ортотунан 5 ыйга тохтоло суох эһи үлэһиттэр. Онно ГСМ-га 1 мөл. 590 тыһ. солк., хамнаска 546 тыһ. солк., техника арендагыгар 1 мөл. 95 тыһ. солк., барыта 3 мөл. 231 тыһ. солк. ороскуоттамыт. Ол аага, 1 кг арыҥы оҥорууга аһардас тизийингэ-таһыыга 11 солк. 31 харчы төлөмүт, эбэтэр 1 кг үт айы 50 харчы эһи бэрлелибит. Дьэ, мөһнө сытар арыҥы сыаната үрдүүр биһир сурун төрүөтэ. Атын сирдэргэ манньк улуус үрдүнэн киһинэн таһыны тэрийбэтэр. Туттарыааччы бэйгэ, эбэтэр киһиэхэ эр төлөөн, кыттыһан тастарар. Ол иһин киһилэр тизийингэ-таһыыга биһир даһаны харчыны ороскуоттаабыттар.

Оттон биһиги хайыбыт? “Байэбит хайдах даһаны тастарын”, – дин бараммыт арыҥы сыанатын 70 солк. диэри түһэрнэххэ сөп. Очотугар таһаарыа техника сууруй, дыһ-сэргэ күнэ-дыһа, ордук өт үлэтин былдыһытаах кэмгэр, хаһыйа? Биһиги санаабытыгар, улуус үрдүнэн итинник киһинэн тастарыны тэрийэн уонна ол ороскуотун бэйгэ үлүн кооператив итинчэ элбэх үтү хомуйда, дыһ-сэргэ үлэ үлэ-харчыны тизгэ дин сыаналыбыт.

Мань таһынан бары соботуопкаламмыт үт атылаһылар сыанатыгар 12 мөл. 167 тыһ. солк., сурун үлэһиттэр хамнастарыгар 2 мөл. 825 тыһ. солк., электросэнергияга 560 тыһ. солк., от-туха, ууга, пазарга 764 тыһ. солк. уонна араас оборудование амортизациятыгар, хаһайыстыбанай ороскуоттарга, хамнастан отчислениега, банк кредитин бырыһаанын төлөһүгүгэ уонна да атыттарга барытынан ааһааха 1 кг арыҥы аһардас оҥотуллан тахсар ороскуотта 76 солк. 84 харчыга тэгнэстэ. Эһө мань НДС, рентабельность 10-нуу бырыһаанын эттэххэ букатын даһаны у-

лаатар. Ол иһин этилэр үтү тутан аһардас арыҥы оҥорор хайа даһаны өтүтүн барса суох динэн.

Бу көрсүлүүгэ Правительство Председателе соботуопкага уонна переработкага улахан суолта бэрлелиэхтэрин, сага технологиялар киһини иһиктээхтэрин уонна кулун тутар 20 күнүгэр бу болтуруоска Правительство таһымыгар улахан субэз мунньагы тэрийэргэ көрсүлүү кыттылаахтарыгар сорудах биһирдэ. Онно бу үс директор дакылаат оҥороллоругар этилиннэ.

Итинник биһиги ТХПК-быт директора бу көрсүлүүгэ сылдьыбытын туһунан иһитиннэрини тиздирин туараммыт, бары эти-үтү оҥороскулар сыта-тура сыаналаан, ордук үт тастарытын уруккуллу тэрийэбит дуу эбэтэр «байэбит таһыныт» дин баран арыҥы сыанатын чэпчэтибит дуу дин болтуруоска байэбит санааларытын, этиилэритини тиздирэтигэр ыһырабыт. Сотору бу болтуруоска кооператив быраһыаннаһын мунньага буолуоса, онон байэбит баһаарытын, санааларытын мөһсөһө баар быраһыаннаһы чилиһиннэрин нөгүө эмчэ тиздирэххэ сөп.

“Чурапчы” ТХПК пресс-киһинэ.

С.Д. СТАРОСТИНА,
социальный педагог, Диринк.
(Сольвита бэчэртэниэ).

С.Д. СТАРОСТИНА,
социальный педагог, Диринк.
(Сольвита бэчэртэниэ).

Муниципальное образование
«Чурапчинский улус (район)»

РАСПОРЯЖЕНИЕ

от 27 февраля 2003 г.

О КОЭФФИЦИЕНТЕ БАЗИСНОЙ СТОИМОСТИ
СТРОЕНИЙ, ПОМЕЩЕНИЙ И СООРУЖЕНИЙ

По рекомендации ГУП «Республиканское бюро технической инвентаризации» и в связи с удорожанием строительных материалов:

1. Ввести по Чурапчинскому улусу новый коэффициент базисной стоимости строений, помещений и сооружений, принадлежащих гражданам на праве собственности, на 2003 год при определении стоимости для налогообложения и страхования.

Коэффициент пересчета стоимости на 1991 год – 8,2 (на приватизированные квартиры).

Коэффициент пересчета стоимости к данным сборника 1982 года – 17,71 к 2003 году (стоимости строений, помещений, сооружений, принадлежащих гражданам).

2. Настоящее распоряжение довести до сведения улусной налоговой инспекции, страхового агентства и населения улуса через улусную газету «Сага олох» и телестудию «Марыкчан».

Первый заместитель главы муниципального образования В. ЧИЧИГИНАРОВ.

Муниципальное образование
«Чурапчинский улус (район)»

№ 98

От 28 февраля 2003 г.

РАСПОРЯЖЕНИЕ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЯ В РАСПОРЯЖЕНИЕ № 65
ОТ 13 ФЕВРАЛЯ 2003 г. «ОБ ОТСТРЕЛЕ И ОТЛОВЕ
БРОДЯЧИХ СОБАК И КОШЕК»

На основании письма начальника улусного отдела внутренних дел иск. № 64/456 от 18.02.2003 г., в соответствии с Законами Российской Федерации «О милиции» от 29.12.2000 г. и Республики Саха (Якутия) «О порядке содержания собак, кошек, экзотических животных и об ответственности их владельцев» от 10.07.2002 г., РАСПОРЯЖАЮСЬ:

1. Изложить пункт 1 распоряжения главы муниципального образования улуса № 65 от 13 февраля 2003 года «Об отстреле и отлове бродячих собак и кошек» в следующем содержании: «Глава администрации наслега и села Чурапча организовать ежеквартально отстрел и отлов бродячих собак и кошек в сопровождении участковых милиционеров».

2. Данное распоряжение опубликовать в улусной газете.

Глава муниципального образования И. АММОСОВ.

УЛУУСКА – БУ КҮННЭРГЭ

• Мин Сахам сирэ – XXI үйэсэ
СҮРҮН БОЛБОМТОНУ – ТУПСАРАН
ОНОРОУГА, ЫРААҤЫРДЫГА

Кулун тутар 5 күнүгэр улуска «үтүө дьыала» хамсааһыны сүрүннүүр комиссия мунньаба буолла. Мунньабы комиссия председателэ, муниципальной тэриллэн баһылыгы бастакы солбуйааччы В. И. Чичигинаров салайан ыытта.

Комиссия 2003 сылга эрдэ «үтүө дьыаланан» саҕаламмыт тутуулары бүтэрэргэ сорук туруорда. Итиннэ барыта 19 объект киллэрилиннэ: Алабар оскуолатын үөрэтэр-үлэлэтэр мастарыскайа, Хакыйах, Хатылы оскуолалара, Диринг балыһыатын бастакы уочарата, Чурапчы сэлээннэтигэр Мурун-Тыымпыа оскуолатын реконструкциялааһын, хоту көһөрүлүү Мемориалын ситэрин, о. д. а. Маныаха маһы кэрдэр лимитинэн, уматыгынан көмөлөөргө быһаарыллына. Саҕа тутуулары саҕалааччылар үбү-харчыны булууга республикатаабы министристволары, ведомстволары кытары күөсүс үлэлэһиэхтээхтэрэ бэлиттэннэ.

«Үтүө дьыала» хамсааһынга сүрүн болбомоту олоор, үлэллэр сирдэрбитигэр тупсаран онорууга, ырааһырдыга ууварга этилэннэ.

А. СЛЕПЦОВ.

ИНТЕРИЭНИНЭЙ КҮН ААСТА

Обо саас саамай кэрэ кэмэ – оскуола сыллара. Оскуола ыһтар дьаһалларыгар сүрэххинэн-быаргынан ыһсан, сыстан үлэлэһэн тэрийистэххинэ, кэнэбэс «кырдык да, обо сылдьан толору олохунан олохтот эбиһин» диян саныырга да астык. Обонун итинин-үөрэтин, уһуйуу сүрүн эйгэтинэн обо тэрилтэтэ буолар. Обо тэрилтэлэрэ обо бэйэтин бэйэтэ салайынарыгар, киһи быһыытынан сайдарыгар тирэби, кыабы биэрэллэр. Ону илээтчилэринэн-саҕалааччыларынан баһаатайдар буолал-

лар. Соторутаабыта бииһи оскуолабытыгар баһаатайдар семинардара буолан ааста. Семинары Кытаанах орто оскуолатын директору интэр үлэбэ солбуйааччы И.П.Любимова Хангалас улуунугар ыытыллыбыт курс туһунан билиһиннэринэн саҕалаата.

Бииһи Чурапчыбыт улуунугар обо тэрилтэлэрин сүрүннүүр, сомоболуур улахан тэрилтэ баар буолуохтаах диян санааттан, бу сүрүн санааолоххо киирэрин ситиһэр наадаттан семинар кыттылаахтара 4 бөлөххө араһсан бы-

Күндү кэргэммин, ытыктыр аҕабытым, таптааһах аҕабытым, Одьулуун нэһилиэгин олохтообун, өр сылларга советскай-хаһайыстыбаннай салайар үлэлэргэ олохтот аҕабыт, потребкооперация туйгурун, тыыл үлэ ветераны МАРБЕВ Константин Егоровиһы 70-мус хааргын салгыгар туһарынан ытык сааскар үткэмминкинен үөрэн-көтөн туран истиг эбэрдэһитин тирээбит!

Инникитин баҕарыа эпит биллэнги эрчимини ытыктыбаха, тэллэп атаахын кубулуттаха олох үһүгэр сылдьаргар. Дурда-каха буолан, субэ-ама бикээн, уруккулун уопсай дьыала, норуот тула диян өйгүн-санаабын өлүлүбүккэ нэһилиэгин туһугар бүтүн даҕаны сүрэхпинэн-быаргынан ыалдьаргыттан үөрөбүт. Оболоруг, сизинэриг үтүө дьыалаһарыттан кынаттанан дьолун-мааны олоһу, тургуян көрбөт туйгун доруобуйаны баҕарыбыт, өрүү дьоллоох-соргулаах буол. Чугас дьонун сылаас таптааларыгар үйүдэрэн билиһинини үөрэ-көтө олоһорго.

Москваттан, Намтан, Дьокуускайтан, Чурапчыттан, Одьулуунтан кэргэниг, оболоруг, күтүтүг, киһииттэриг, сизинэриг.

Күнгэ тэҥнээх күндү киһибитин, күн-күбэй ийэбитин, эбэрдэһити көрсөр эйгэс эбэбитин, Россия үөрэҕиритин туйгун, педагогическай үлэ ветераны СОБАКИНА Марля Прохьевнаһы 65 сааскын туолбут үбүлүйгүнэн төрөлүт, иллит, үөрэллүт, сүһүктэригэр туруорбут оболоруг, сир симэһин күрдүк ситтиһэн тулар сизинэриг, аймак-билэ дьонноруг итигит, истигит эбэрдэһити!

Куруутун доруобай буол, мэдьи үөрэ-көтө сырыт, сылааһынан сыдыаһ. Эм тулаҥ сыдыаһ, тупса, киирэйэ турдун. Билиги мунура суох улахан итин таптаабыт эйгити араҥаччылым сырыттын диян алгыһыт, дьолу-соргуну баҕарыбыт.

Кэргэниг Собакин Алексей Андреевич, уолуг Вячеслав, кыргыттарын Розалия, Александра, Антонина, Саргылана, сизинэриг Стручковтар, Бурицевтар, Пинигиннар, Баншевтар.

Ытыктыр-убаастыр киһибитин, ССРС доруобуйа харыстабылыгар туйгун, кини балыһа төрөлөөт-араһын

райыак онорон дүүллэстэбит. Салгыы Хатылы орто оскуолатыгар саҕа тэриллэбит «Дархан» педа-

рилтэлэрин семинардарыгар баара-суоҕа 9 оскуола кыттыһы ылбыта хомолтолоох.

М.И.АММОСОВА,
Төлөй орто
оскуолатын обо
тэрилтэтин
салайааччыта.

КЭРЭХСЭБИЛЛЭХ ДЬАҤАЛЛАР

Бибизхэ, Одьулуунна, ханна баҕарар буоларын курдук, нэһилиэнньэ культурнай-маассабай, интэр үлэлэрэ түөлбэлэринэн сүрүннээн ыытылаллар. Урукку өттүгэр түөлбэлэр салайааччылары хамнаһа суох сүрэхтэрин эрэ баҕатынан үлэлээбит буоллактарына, билигин улуустаабы Дьарыктаах буолуу киһинин (дир. Н.Н. Шестаков) көмөтүнэн алта штат көрүлүннэ. Онон нэһилиэкпитигэр алта түөлбэ тэриллэн салайааччыларынан эдэр дьон талылан үлэлэрин саҕалаатылар.

Кинилэр биһир маннайгы улахан дьаһаллара – Аҕа нэдиэлэтэ бэрт тэрээһиннээхтик буолан ааста. Оскуолаба уонна уһуйаанга «Мин аҕам» диян оболорго урулуй конкурска, уол аҕатын кытары биһир хамаанда буолан дьыа кэргэнинэн саахымакка турнир, байыаннай-патриотическай ырыада уонна маршировкаба күрэхтэһинилэр ыытыллылар. Элбэх киһини үмүрү тардан кытыннарыт нэдиэлэни «Көрдөөх стартар» түмүктэттилэр. Нэһилиэнньэ уопсай мунньабынан Аҕа субэтэ саҕардыллан тэрилиннэ, салайааччылар Г.М. Павлов талылына. Түөлбэлэр салайааччылары үлэлэрин Аҕалар субэлэрин кытары биһиргэ алтыһан былааннаан ыыталлар.

Елена АРТЕМЬЕВА.

ЭБЭРДЭЛЭННЭЙ!

ОКОНЕШНИКОВА Евдокия Семеновна 55 сааскын туолбутунан ис сүрэхпиттэн эбэрдэһити!

Амарык сурактаах, истиг-иһирэҕ дьуһалаах, сырдый-ыраас санаалаах, кыһалылаах дьонго көмөлөөр, олохторун уһатар, дьин-чакы идэрин баһылаабыт эмчит киһибитинэн – Эйгинин күн туттабыт.

Баар-суох субэһит, тирэх, тумас туттар киһибитигэр амарах санааҥ, ылынарарылаах тылыҥ, ытыктаах субэҥ-амаҥ, эйгэс сыһыныг иһин баҕа махталытын тирээбит.

Инникитин да доруобай, үлэли-хамсыы, үөрэ-көтө, көмөлөө сырыт, дьон-сэргэ махтала тосхойдун, дьол-соргу аргыстаах уһун олохтон, үтүс үөрүүлээх күннөн, дьыа кэргэттэриг эгэннэ буолуунар, олохтот эрэлэ – оболоруг, сизинэриг эйгитин утумнаан дьон үтүэтэ буолуунар диян баҕабыт бастыһын, алгыһыт үтүөтүн элэбит.

Феаронья, Николай Оконешиковтар,
Дария, Андрей Макаровтар.

Таптааһах кэргэммин, аҕабытын, күтүөкүн, Чурапчы сэлээннэтиг олохтообун Дмитрий Антонович КИРИЛЛИНИ 50 сааскын туолар үбүлүйгүнэн итигит, истигит эбэрдэһити!

Күндү киһибитигэр сир үрдүгэр баар бары кэрэни-үтүөнү, чэпкэн-чэбдик доруобуйаны, кырдыары билиһимэт эдэр-дир эрчим баҕарыбыт. Эйгининин мэдьи үөрүү-көтүү, дьол-соргу аргыстаһын.

Кэргэниг, уолуг, ийэ кылыһын.

Убаастабылаах таҕаарыһытын Дмитрий Антонович КИРИЛЛИНИ 50 сааскын туолар үбүлүйгүнэн итигит, истигит эбэрдэһити!

Эйгэс уонна дьыа кэргэнигэр чэпкэн-чэбдик доруобуйаны, үтүс үөрүүнү, сайаас-сайдам санааны, уһун дьоллоох олоһу баҕарыбыт.

Слепцовтар, Кузьминнар, Кривошапкинар,
Ефремовтар дьыа кэргэттэрэ.

Убаастабылаах Павел Семенович СОБАКИНЫ, Чакыр орто оскуолатын үлэһитин, үйэ аҕардаах үөрүүлээх үбүлүйгүнэн итигит, истигит эбэрдэһити!

Эйгэс саҕа алмаһыһык кытаанах доруобуйаны, үлөбүр ситиһини, дьыа кэргэнигэр дьолу-соргуну баҕарыбыт.

Оскуола коллектива.

ЭДЭР АРТИСТАР – ЧУРАПЧЫГА

Кулун тутар 3 күнүгэр «Айыллаан» Сыннаһан киһилэр П.А.Ойуунускай аатынан Саха театры директору Анатолий Павлов салайааччылаах Москвагаабы Щепкин аатынан театральнай училище выпускниктара – бэйис кэлүөнэ эдэр артистар кэлэн иллан-туойон бардылар. Кинилэр кэпсэлэригэр Чурапчыттан төрүттээх Геннадий Турантаев, Николай Пр. асов бааллар.

Концерт иһинэ эдэр артистар Чурапчы орто оскуолатыгар кэлэн ыалдьыттан барыттара, кэпсэлэни программаларыттан быһа тардан көрдөрбүттэрэ. Билиги кинилэри көрөн, интэриэһиргээн кэпсэлэни концерттарыгар үөрүүнэн барыппыт.

Кырдык даҕаны, айылбаттан айдарыллыбыт дэгиттэр талааннаах эдэркээн бэйэлээх кыргыттар, уолаттар ыты туран ылаан баран, күлэ туран кыһыран баран, ис истэригит иһийэн-кутуян туран туруула киирэн араас оруоллары оонньоон көрөөччүлэр билиһирбилэрин ыһылар. Эдэр «шепкенецтар» онон эрэ мунурамматылар, гитаранан доруһуолатан араас омуу ырыаларын ыһаатылар, үнүкүлээн даҕаны көрдөрүлөр. Киһи кинилэри көрө олорон талаан диян, кырдык даҕаны, айылбаттан аһаммыт, таҕараттан түстэммит дьикти куус буоларын итэҕэйэр. Онон эби артистар эдэрдэрэ, үөрэ-көтө сылдьар ис кыркык көрсүөнү-сэргэ, эрчимнэре барыбытын умсугута.

Саха театрын кэлэр кэскилигэр үрдүктөн-үрдүк ситиһинилэри, саха артистарын албан ааттара аар-саарга аһыраһыгар, айылбаттан бэриллэбит талааннара өссө чочуллан алмаас таастын араас өңүөн күтүмү оонньоуругар баҕарыбыт! Уонна манньк концерттар өссө даҕаны албэтик буола, дьон-сэргэ санаатын өрө көтөбү, сэргэхситэ турдуннар.

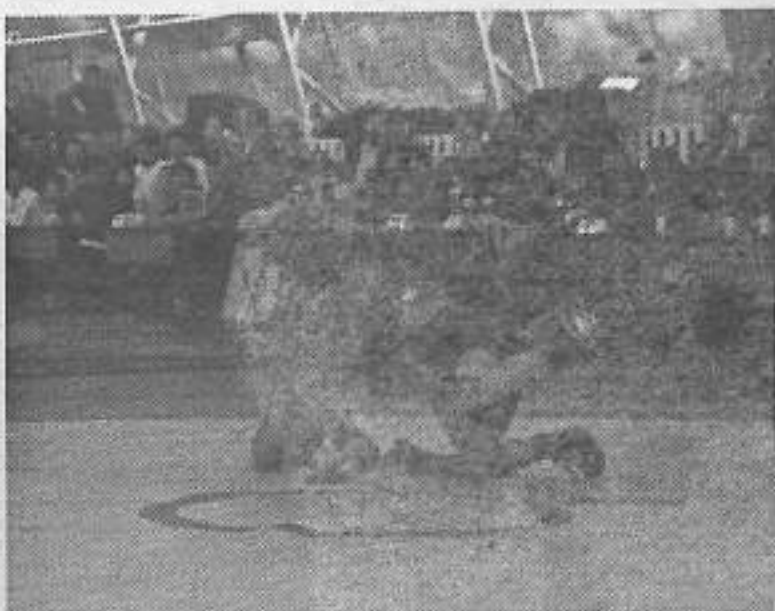
Туяра ТУРАНТАЕВА,

Чурапчы орто оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

БАҢЫНАН ЫРЫА КЭРЭ КИЭНЭТЭ

Кулун тутар 1 күнүгэр Муҕудай нэһилиэгэр «Сурактан сүлпэт ырыа» диян 30-тан үйэ саастаахтарга баһынан ырыа конкурса ыытылына. Күрөккэ Муҕудайтан, Хопторботтон, Кытаанахтан, Төлөйтөн уонна Сылантаан барыта 30 кытаанык бэйэ наһынан доруһуолуулан сааһы сайаас ырыаларын, кэрэ куоластарын бэлэттэтилар. Түмүккэ I степеннээх лауреатынан Сылантаан Егор Макаров, II степеннээх лауреатынан Төлөйтөн Людмила Максимова, III степеннээх лауреатынан Муҕудайтан Тарас Толстоухов буоллулар. Дипломаннарынан Кытаанахтан Христина Полова, Хопторботтон Валерий Керемасов, Муҕудайтан Валерий Захаров аһтанылар. Маны сэргэ барыта 10 номинацияга кыһылаахтары таллылар. Ол курдук, «Сага аат» номинацияга Кытаанахтан Сусанна Лазарева, «Кэпсэбэт талаан» номинацияга Сылантаан Федор Макаров, «Сцена ветерана» номинацияга Сылантаан Паскавия Макарова аһт биринистри ыһылар. «Көрөөччүлэр билиһирбилэр» биһирс Чыаллара ырыаһыта Василий Пахомовка тигистэ. Оттон конкурс саамай улахан биһирини – Гран-прини Диринг олохтообу, уус-уран самодетельность ветерана Николай Савин ыһа. Киниэхэ биһирини – микроволновой оһоҕу сцена ветерана И.Е.Васильев туртторда. Жюрига председателинан Дирингкэри обо музыкальнай оскуолатын директору Ф.И.Попова, чилиэннэригэн Чыалларааҕы эр дьон хорун хорнайыстара Е.М.Лыттина уонна «Көтүрүкчэн» оҕо образыһый үтүкү ансамблы салайааччыта М.Е.Барашков үлэстэтилар. Манньк бэртээхэй ырыа кэпсэтин тэрийсигэрин иһин олохтоох дьаһалтыра уһун «Чэбдик» социальнай-культурнай кэмгэ махталын биллэрбит.

Фекла ПОПОВА.

Кулун тутар 8-9 күннэригэр Чуралчы сэлээннэтигэр республиканской орто спортивной интернат-оскуолаа Саха сирин физкультурнай хамсааһын 80 сылыгар анаммыт Саха сирин норуоттарын үһүс спортивной оонньууларын программатыгар киирэр Н. Н. Тарская бириинигэр көнүл тустууга хамаанданан уонна бириддиэлээн бастыыр иһин күрэхтэһии ытылынна. Итиннэ Дьокуускай куораттан уонна улуустартан барыта 28 хамаандаттан 246 бөбөс улахан дьонно 7, оболорго 10 ыйааһынна кытыннылар.

Күрэхтэһии кэмигэр Чуралчыттан көнүл тустууга бастакы ССРС спордун маастара, Дальнай Восток, Сибирь, Саха сирин хас да төгүллээх чемпионнара, "Бочуот Знага", Үлэ Кыһыл Знамята орденнар кавалердара, Амма улуунун, Соловьевскай эгин Бочуоттаах гражданиннара Максим Николаевич Сибиряков, сахалартан бастакы РФ үтүөлээх тренеры, Бүтүн Союзтаабы категориялаах судьуйа, Саха Республикатын физическэй культурага үтүөлээх үлэһитэ, педагогическай наука кандидата Николай Николаевич Волков 70 саастарын, ССРС көнүл тустууга 2 төгүллээх боруонса, ССРС 6-с спартакиадаҥа боруонса призердарын, ЧРОСИО спортивной үлэсэ садайааччытын Михаил Васильевич Ноговицыны 50 саастарын туолбуттарынан чыстээһин ытылынна. Үбүлээрдэри Саха Республикатын Физическэй культурага уонна спорка Государственной комитетин председателэ М. Д. Гуляев, СР Тустууга федерациятын вице-президе П. П. Пинигин, Үрдүк кылаастаах спортсменнары өйүүр фонддарын директора В. П. Карпов, "Чуралчы улууна" муниципальнай тэриллии баһылыга И. Н. Аммосов, Чуралчы сэлээннэтин дыһалатын баһылыгы С. С. Морфун, ЧРФИ ректорын э. т. Е. В. Пудов, ЧРОСИО директора Л. Т. Егорова, улуустартан бэрэстэбинэллэр, уо. д. а. эбэрэлээтилэр. М. Н. Сибиряковка "Чуралчы улуунун Бочуоттаах гражданинна" аат интэрлибитин иһиннэрэн туран, баһылык И. Н. Аммосов анал Знагы иллэ. Н. Н. Волковка СР Правительствотын Бочуотунай грамотата туттарылынна. Үбүлээрдэри Д. Чабан эрчийбит эдэр акробаттара, биллиилээх ырыаһыттар-

чемпионунан буолар, Боруонса мэтээл иһин киирсингэ Данил Неустроев утарылаааччытын Осип Михайловы күүс-уох, техника да өттүнэн баһыла тутан ыраас техническэй кыайыны ситиһэр.

60 кг ыйааһынна ким бастырын эрдэттэн сэрэйэргэ уустук этэ. Аан дойдуну, Россияны аймаабыт чулуу бөбөстөрүт быраатты Герман (СГУ), Александр (ДьТХА) Контоевтарга, Антон Ивановка (Дьокуускай) аан дойдутаабы кылаастаах маастар Иван Пантилов (Уус-Алдан) мэтээл иһин киирсингэ күүстээх утарылаһыны оңоруохтаабы биллэрэ. Итиннэ эдэр маастардар Ян Михайлов

хайловы ыраастык кыайталаан, Иван Пантиловка күүстээх утарысыны оңорон, көрөөччүлэргэ олус үчүгэй өйдөбүлү хаалларда. Финал анаардаах көрсүүгэ Г. Контоев И. Пантиловтын, А. Иванов Александр Контоевтын тахсаллар. Г. Контоев 3:0, А. Контоев 5:3 ахсааннарынан хоттулар. Көрөн олордорхо Антон Иванов Контоевка күүс-уох, техника да өттүнэн баһытарбат курдук. Партерга үчүгэйдик үлэлиирэ бары халсыһыларыгар көһүннэ. Контоевы иккитэ партерга олордубуттарыгар иккиэн-нэригэр прием оңорон 3 баллы ылла. Тиһэх мүнүүтэс ойорос судьуйа Контоевка пассивнайдык тустарын иһин партерга ту-

Прокопий Петров (Ханалас), Европа кубогун хаһаайына Кирилл Павлов (Амма), Россия кубогун үрүн көмүс призер Александр Бурнашев (ДьТХА) "Азия оболоро" оонньуу кыайылаабы Платон Саввинов (Үөһээ Бүлүү), соторутаабыт тренер Роман Неустроев үбүлүйүгэр турнирга бастабыт Дмитрий Шадрин (Уус-Алдан) буолаллар. Киһилэргэ тохтуу сылдьан баран тустуу эдэрдэргэ Европа икки төгүллээх чемпиона Егор Охлопков (Дьокуускай) утарылаһы оңоруохтаабы. П. Петров уонна П. Саввинов биир пулькаһа түбүһүннэр иккис эргиргэ утарыта тахсаллар. Бөбөстөр бары өттүнэн тэнник көстөллөр, өссө Платон тэтимэ түргэн курдук Иккитэ хоннох үлэстиилээх сыралаах халсыһыга уолаттар эрби биитин курдук тэбис тэннэр, түмүккэ ахсаан 2:2 буолар. Халсыһы судьуйала баһаарыларынан П. Петров кыайытынан түмүктэнэр. Онон П. Саввинов пулькаһыттан кыайан тахсыбакка хаалар. Е. Охлопков Мэнэ-Ханаластан Никифор Попов кытары тустуугар очконан баһыан испитэ. Бука кыайыа эбитэ буолуо, ону баар Попов охсуу анаардаах сүннүүгэ сырбаллытыгар утары эми сүннүүгэ саайан баран аны түөскэ оууста. Судьуйалар тустууну тохтотон, сүбэлэһэн баран иккиэннэрин көбүөртэн устан кэбистилэр. Онон финал анарыгар К. Павлов П. Петровтуун, оттон Д. Шадрин А. Бурнашевтуун күөн көрсөллөр. П. Петров киһитин күүс-уох өттүнэн баһыла тутан 9:1 ахсаанынан сабырылар, оттон А. Бурнашев Д. Шадринна дыһэк биэрбэккэ 8:0 ахсаанынан хотор. Финалга ыйылаах-хаһылаах киирсингэ тэн-тэннэ иһэн хоннох үлэстиигэ А. Бурнашев киһитин халбарыс гынан өттүктэн түһэрэн 3 очкоҥа бырабар. Прокопий тиһэх сөкүүндэлэргэ дыһи сорунан туран кимэ сатаата да, киһиттэн 1 эрэ очкону мулчу туттарда. Онон Александр Бурнашев бастаата, республика үтүөлүк чемпионунан буолла.

74 кг 17 бөбөс туһунна. Манна студенттарга аан дойдуну чемпиона Леонид Спиридонов бастырыгар саарбабалыыр киһи суоҥа. Олохтоохтор, испитигэр, Александр Андреевтыт утарыса дуу дин санаабыллыт. Ол эрээри быйыл олус тахсылаахтык туста сылдьар Л. Спиридонов киһитин олох тулуптата, ыраас техническэй кыайыны ситистэ. Финалга тахсар иһин тустууларга Александр Оконешников (Уус-Алдан) Адель Лаптевы (ДьТХА) 7:0 ахсаанынан, Л. Спиридонов биригэ төрөөбүт быраата Петр Спиридонов (Ханалас) ыраастык кыайталаатылар. Финалга Л. Спиридонов А. Оконешниковы 8:1 ахсаанынан холкутук хотон, бу ыйааһынна Сахатын сирингэр тэннээбэ суобун дакаастаата. Үһүс миэстэ иһин киирсингэ П. Спиридонов А. Лаптевы 4:0 очконан кыайда.

(Бүтүүтүн 5 стр. көр).

Н. Н. Тарская бириинигэр көнүл тустууга республика чемпионата

КӨБҮӨР КҮҮСТЭЭХТЭРИ БЫҺААРДА

быт Г. Макаров, В. Кузьмин эбэрэлээтилэр.

Икки күн устата барбыт хабыр халсыһыларга бүгүгү күннээх республикабыт күүстээх бөбөстөрө бука бары кытыннылар. Ол курдук, аан дойдуну чемпиона Герман Контоев, аан дойдуну, Европа боруонса призердара Александр Контоев, студенттарга аан дойдуну чемпиона Леонид Спиридонов, Россия боруонса призера Антон Иванов, о. д. а. халсыһыларын көрөөччүлэр сэргээн көрдүлэр.

55 кг ыйааһыннаахтарга 20 тустуук күөн көрүстэ. Бу ыйааһын лидердэринэн, мэтээл иһин киирсэр кыахтаах бөбөстөрүнэн Россия спордун маастардара 2002 с. чемпион Айаал Павлов (ДьТХА), 2001 с. чемпион Данил Неустроев (Чуралчы) уонна Мэнэ-Ханалас чыһин көмүскээбит ЧГФКСИ студена Михаил Яловская буолаллара эрдэттэн биллибитэ. Онук да буолла. Биһиги маастарбыт Д. Неустроев бастакы эргиргэ Альберт Уларовы 4:0 очконан, иккис эргиргэ Семен Игнатьевы (Нам) ыраас техническэй, үһүскэ Роман Охлопков (Ханалас) 6:1 очконан кыайталаан, финал анаардаах киирсингэ Айаал Павлов утары тахсар. А. Павлов итиннэ Василий Антоновы (Ньурба) 5:2 очконан, Михаил Слепцовы (Мусма) ыраастык, Александр Иванову (Бүлүү) ыраас техническэй кыайталаабыта. Эт-хаан илистэр сындааһынаах киирсингигэр Айаал Павлов биһиги киһитин 4:2 ахсаанынан хотон финалга тахсар. Оттон М. Яловская бастакы эргиргэ сыһынан баран Чуралчытаабы институт бөбөһүн Александр Иванову 8:2 очконан, Терентий Халгаевы (Таатта) ыраастык, Эдуард Старостини (Амма) очконан кыайталаабыта. Финал анаардаах киирсингэ Горнай бөбөһө Осип Михайловы 3:1 ахсаанынан сабырылар, чемпион аатын билдэһэ Айаал Павлов утары тахсар. Бу киирсингэ опыйтаах маастар А. Павлов дыһэк биэрбэккэ 4:0 ахсаанынан хотон уонна былырынны ситиһитин хатылаан республика

(Үөһээ Бүлүү), Евгений Ефимов (Таатта), Николай Старостин (Томпо) ааттарын эбэн кэбис. Олимпиада кыттылаабы Владимир Торговкин Бүлүү улуунун чыһин көмүскээһинэ эмиз интэриһи үөскөтүтэ. В. Торговкин Виталий Ивановка (Чуралчы) ыраастык хотторон күрэхтэһиттэн туоруур. Күүстээхтэр утуу-субуу кыайыны ситиһэн, финал дыһи эрэллээхтик аянымылар. А. Ивановка Дальнай Восток чемпиона Евгений Ефимов улахан утарылаһыны оңордо. Тэннэ туста сылдьан иликтин өлөрөн травмаланан хаалан, салгы тустуугар хоттордо. Чуралчы институтун чыһин көмүскээбит спорт маастарыгар кандидат Виталий Коржик күүстээх маастардара Павел Капитонов уонна Ян Ми-

роорууну көрдөрбүтүн көбүөр кылаабын судьуйата ылыммат. Ити кэмэ утарылаааччыта эбии очко ылла. Боруонса мэтээл ылыыга бырааһынан үһүлэн А. Иванов туста тахсыбата, онон И. Пантилов быһа кыайда. Финалга быраатты Контоевтар киирсинилэригэр Александр бастакынан юннэ ахсааны сыһыаланна дыһи 3:1 оңордо. Сыһыалак кэнниттэн быраат өссө кимэн ахсаан 5:2 буолар. Антон Герман атаһа киһиэтээн очкону тэнниир. Бастакы баллы ылааха дыһи киирсингэ аны Александр чыпчылыһах түгэнэ атаһа кимэн охторон быйылгы түһүлгэ кыайылааһынан тахсар.

66 кг ыйааһынна 20 бөбөс күөн көрүстэ. Бу ыйааһын лидердэринэн Россия чемпиона

Чуралчытаабы ГАИ.

УУЛУЧУЛААХ ТРЕНЕР Д.П. КОРКИН СЫЛЫНАН СИБЭЭСТЭЭН ЧУРАПЧЫ УЛУУХУН ПРЕДПРИНИМАТЕЛЛЭРИН БИРИНСТЭРИГЭР АНАЛЛААХ СҮҮРҮК СЫЛГЫЛАР КҮРЭХТЭНИИЛЭРИН БАЛАҢЫАННАТА

Күрэхтэһин буолар сирэ, бириэмэтэ:

Чурапчы сэлэннээтин Маҕайы ипподрома, кулун тутар 22 күнүгэр күнүс 11 чаастан.

Кытты барыадагы: хампаандалар аттара улуустар нэһиликтэрин ааттарыттан уонна бириэмэтэ бириэмэтэ сүүрүлэр.

Бытыллар биэтэктэрэ: 1000, 1200, 1600, 2400, 3200 м. Түмүктөр бириэмэти ат бириэмэтин нэһиликтэринэн тахсаллар.

Ыстарааптыр бириэмэлэр: 1000 м – 3 сек., 1200 м – 4 сек., 1600 м – 6 сек., 2400 м – 8 сек., 3200 м – 10 сек.

Наҕараадалааһын: нэһиликтин түмүкэ бастагы миэстэни ылыаха анал сыаналаах бирикэ туттарылар. II, III миэстэлээхтэр анал бириэмэтэринэн сэлэннээхтэрэ.

Тэрийэр комиссия.

ЭБЭРДЭМНЭБИТ

Аан бастаан оҕуода аачын астаран билим аартыгар үктэннэрбит күндү, убаастыыр учууталбытын, РСФСР уварбиримитин туйгунун, педагогическай үлэ ветеранын, норуот маастарын, ветераннар хордотун чилиэнин, Хоттоҕо нэһиликтин олохтоорун СОБАКИНА Мария Прокопьевна 65 саахын туолбут кэрэ-бизэ күнгүсүн итинник, истинник эбэрдэмнэбит!

Идэҕэр бариниһилээхтик үлэлээн, үрөһүтүт оҕолорун ытыктабылларын ылан биһиги даҕаны биһиксэ холобур буолан олох үлүгүр сыдыаргыттан майаа үөрөбүт, күүн туттабыт.

Кырдыары, ылыдыары билбэксэ, чугас дьонуг, сиккээрим, үрөһүтүт оҕолорун сылаас сыһаннарыгар үйдэрэн өссө да үлүнүк үйүлээхтик олор диэн алгыһыт.

Диринг орто оҕуолатыгар 1973–1975 сс. кыра кылаастарга үөрөһүтүт оҕолорун, 27-с выпуск.

Күндүгү саныыр балтыбытын, эдэһийбитин, күс-көмө буолар кийинбитин, Хадаар орто оҕуолатын учууталын ЛУКИНА Людмила Михайловна 50 саахын туолбут дьолун-маны үбүлүйүтүнэн итинник, истинник эбэрдэмнэбит!

Эйиһэ кырдыары биһиги доруобуйаны, дьолу-соргуну, оҕолорун өйөбүлүрүккэн, дьонун-сэргэн ытыктабылларын өр сылларга чэпкэн-чэбдик сыдыаргар, үрөһүтүт оҕолорун махтаннарын ылан өссө да таһаарылаахтык үлэтин-хамсыы сыдыаргар баҕарабыт. Дьиз кэргэннэр бары үлө тохтойдун.

Диринтэн убайыт Рово Михайлович, сэмгэһит Валентина Егоровна, балтыларын, күтүөтүт, сиккээрим.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Кулун тутар 27–28 күннэригэр улуус бириэмэтэ уонна тариллар электрo-газoсварщиктарга баһаарынай техминимум ытыллар.

Ирданиллар: үөрэммитин туһунан анал докумун; электрo-газoсварщикка эрдэ бариллибит баһаарынай толук.

Техминимум телебүрдээх.

Чурапчытаагы уоттан быһыһыр этэрээт инспекцията.

Суһаллык бадыбаал хаһар дьонго наадыабыт. Билсэр тел. 41-416 (үлэ чааһын кэһиһтэн).

АТЫЛАҢАБЫТ

Сөбүгэр сыанаҕа дьиз көндөйүн көһөрөн ыларга. Билсэр телефоннар: 41-286 (дьизтээри), 41-526 (үлэ кэһиһэр).

АТЫЛЫБЫТ

Сөбүгэр сыанаҕа 2002 сыллаах, үчүгэй туруктаах, сүүрө сыдыар УАЗ-3009 («Охотник») автомашинаны. Билсэр телефоннар: 42-242, 41-752.

«Мобил-Телеком-Чурапчы» ХЭО пейджердэри атылаһаргытыгар ытыар! Аадырыһыт: Чурапчы сэл. Музейнай уул. 5 №-ра. Тел. 42-000

СҮТҮКТЭННИБИТ

Говорова Татьяна Филипповна Чурапчы улуулунаагы ис дьыала отделынан 2002 сыл муус устар ый 5 күнүгэр бариллибит 9901 сериялаах, 249858 №-дээх паспорт сүлүтүнэн дьинэ суруһунан аабыллар.

Ким Чурапчы сэл. кинн өтүгүр элбэх тылаах күтүүс сибээскэтин булбут маннаҕа тиксэраргытыгар көрдөһүт. Билсэр тел. 41-347 (дьизтээри), 41-674, 41-335 (үлэ кэһиһэр).

САЙЫНА КУРСА ЫҢЫРАР!

Кулун тутар 18 күнүттэн Чурапчы сэлэннээтигэр СР культуратын үлэһээх үлэһитэ, оҕуһунай наукалар бакалаврда, биоэнерготерапевт, парапсихолог МАК-СИМОВА Клавдия Ильинична – Сайына 1989 сылтан үлэһиһэр бэйэтин методикатынан

“БЭЙЭНИ БЭЙЭ САЛАЙЫНЫТА, ЧЭБДИГИРДИНИИТЭ, САЙЫНАРЫНЫТА”

дизн 12 күннээх курсун саҕалыыр. Ону бэйэ ис кыаһын, дьомбурун, талаанын аһын, стрессин тахсын, кыһаҕын дьайтан боскоруу, чөл олохко бэйэни үөрөтүн ньымаларыгар үлүһүр.

Курс ордух социальнай үлэһиттэргэ, психологтарга, валеологтарга, учууталларга, культура үлэһиттэригэр наадалаах. Дьомбуруу кини курсугар 4 тыһ. тахса күүһү үөрөнө.

● Курска 18 сааһыттан ыла ким баҕалаах бары сылдыһан сөп, кэргэнин дьонго уонна студенттарга телебүрө 50 % чэпчэтиллээх. Ким курска үөрэнээн баҕалаах 41-985, 41-931, 41-314, 42-652 телефоннарга испиһээксэ сурутарга.

● Телебүрө 12 күнгэ – 1200 солк.

Булар сирэ – улуустаагы культура управлениетын дьикитигэр, А.П.Мухомов аатынан Картиннай галерея саалата.

Чурапчытаагы “Чэбдик” кулууп.

КЭЛИҢ, КӨРҮҢ, СЭНЭЭРИҢ

Кулун тутар 15 күнүгэр
Чурапчытаагы народнай театрга
ИЛИН ЭНЭР УЛУУСТАР
ОҕО МУЗЫКАЛЬНАЙ ОҢУОЛАРЫН
ҮҢКҮҮТЭ КЫЛААСТАРЫН ИККИ АРДЫЛАРЫГА
КОНКУРС буолар.

14 ч. – конкурсу көрүү. Кириин – 20 солк.
20 ч. – гала-концерт. Кириин – 50 солк.

Чурапчытаагы оҕо музыкальнай оҕуолатын администрацията.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Министерство по делам предпринимательства, развития туризма и занятости РС (Я) в рамках Подпрограммы развития платных услуг населению в РС (Я) на 2003–2006 годы проводит с 14 по 24 марта 2003 года декаду бытового обслуживания.

Целью декады является поддержка сферы бытового обслуживания, стимулирование деятельности предприятий, обмен опытом работы, приобретение необходимых знаний.

Программа декады предусматривает следующие республиканские мероприятия:

1. Республиканский конкурс по пошиву одежды «Золотой стежок-2003».
2. Второй республиканский чемпионат парикмахеров.
3. Конкурс парикмахеров «Золотой локон-2003».
4. Республиканское совещание-семинар директоров предприятий бытового обслуживания населения, с выездом в Намский район по обмену опытом.
5. Обучающие семинары:

- для мастеров швейных изделий с привлечением специалистов из информационно-аналитического центра Новосибирского Дома моделей;
- для парикмахеров с привлечением мастеров-стилистов из учебного центра «Студия-мода» г. Новосибирска;
- для мастеров по ремонту теле-радиоаппаратуры и бытовой техники на базе Якутского индустриально-педагогического колледжа.

По всем вопросам обращаться в управление экономики и прогнозирования администрации улуса или по тел. 41-120.

Чурапчинский улусный комитет по земельным ресурсам и землеустройству объявляет конкурс на замещение вакантной должности руководителя Чурапчинского улусного комитета по земельным ресурсам и землеустройству.

Требования: высшее образование по специальности; опыт работы в государственной службе.

Заявления принимаются до 17 марта по адресу: с. Чурапчы, ул. Ленина № 41, каб. 11, Чурапчинском улусном ком.

При себе иметь: трудовую книжку; копию диплома; санитарную книжку.

БИНИГИ ӨҢӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫҢ!

Күн ахсын Чурапчы – Дьомбуруу маршрутунан дьону таһабыт. Автобус сымаһас кириһиллэрдээх. Куоракка аадырыска түһэрбит, аадырыстан ылабыт. Билсэр тел. 42-232.

Чурапчы – Дьомбуруу – Чурапчы маршрутунан дьону таһабын. Массына кириһиллэр сымаһас. Төлөйгөн, Мугудайтан дьону ылабын. Аадырыстан ылабын, аадырыска тиздэбин. Билсэр тел. 41-266, 41-428, 43-025.

Чурапчы – Дьомбуруу – Чурапчы маршрутунан дьону таһабын. Массына баатынсаа күнүс 1 чаастан барар. Билсэр телефоннар: Чурапчыга 41-752, Дьомбуруука 42-84-53.

Күн ахсын Чурапчы – Дьомбуруу маршрутунан дьону таһабыт. Билсэр телефоннар: Чурапчыга 41-600, Дьомбуруука – 24-30-83.

АТЫЛЫБЫТ

Аты. Мунньарга барар, сыраҕаа көлүлэр, миниллэр. Сыраҕалары, көлүлэр сэлтэри. 41-946 телефонна билсир. Сыаната – кэпсэтиһик.

Күндү ийэбит, эбэбит, Халыла нэһиликтин олохтооро, Герой-ийэ МАКАРОВА Ульяна Дмитриевна кулун тутар 12 күнүгэр улууһу маһаан ыарымтан биһиги кэксэбиттэн өлөн туорабытын, диринтик курутууан туран, бары аймактарыгар, үлэһиһээхтэригэр, билэр дьонугар ийитинэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиккээрэ.

Кулурбанарын тиздэллэр:

– Ньурбаагы государственной драматической театр уус-ураан салайааччылар, СР искусстволарын үлэһээх дьикитигэр Макаров Юрий Алексеевич, Чурапчытаагы народный театр үлэһитигэр Макаров Василий Алексеевич ийэлэрэ, улуустаагы культура управлениетын информационный-методический кабинет директорыгар Макарова Галина Гаврильевна эдэһийэ Герой-ийэ Макарова Ульяна Дмитриевна улууһу маһаан ыарымтан өлбүтүнэн культура управлениета, П.М. Решетникова аатынан Чурапчытаагы народнай театр коллектива.

– Тапталлаах ийэ Ульяна Дмитриевна олохтон туорабытынан байыһыт үлэһиттэригэр, Чурапчы сэлэннээтигэр «Чараг» маҕайынай рабочайыгар Макаров Альберт Алексеевич Чурапчытаагы потребкооператива коллектива.

– Убаастыыр күндү балтылар, Герой-ийэ Макарова Ульяна Дмитриевна олохтон туорабытынан кэргэннэр Алексеевичка, уолугар СР искусстволарын үлэһээх дьикитигэр Юрий Алексеевичка, уолугар, кыргыттарыгар, кийинтэригэр, сиккээрар Чурапчытан убайа Семен Николаевич Иванов дьиз кэргэттэрэ, Үрэх-Күөрэттэн убайа Иванов Иван Дмитриевич, Диринтэн эдэһийэ Адамска Матрена Николаевна дьиз кэргэттэрэ.

Таптыр оҕобут, кэргэним, аҕабыт, быраатым, убайыт, Хайахсыт орто оҕуолатын автоделова учуутала

СТЕПАНОВ Сергей Михайлович

күн сириттэн хомолтолоохтук барбытын, диринтик курутууан туран, бары аймактарыгар, таһаарыстарыгар, билэр дьонугар ийитинэрэбит.

Ийэте, аҕата, кэргэнэ, оҕолоро, биһигэ төрөөбүттэрэ.

Кулурбанарын тиздэллэр:

– Хайахсыт орто оҕуолатын автоделова учуутала Степанов Сергей Михайлович хомолтолоохтук өлбүтүнэн кэргэннэр Наталья Николаевна, оҕолоругар, ийэлэригэр, аҕатыгар Чурапчытаагы республиканский орто спортивной интернат-ошкола учууталларыгар Людмила Михайловна Винокурова, Михаил Георгиевич Степановка, биһигэ төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар улуустаагы үрэх управлениета, үрэх үлэһитин профсоюзун комитетэ.

– Убайыгар РФ Пенсионный Фондатын Ньурба улуулунаагы управлениетын начальнигар Степанов Георгий Михайловичка, ийэлэригэр Винокурова Людмила Михайловна, аҕатыгар Степанов Михаил Георгиевичка, биһигэ төрөөбүттэригэр, кэргэннэр, оҕолоругар, чугас аймактарыгар РФ Пенсионный Фондатын Чурапчы улуулунаагы управлениета.

– Оҕолорун кэргэнэ саныыр күндү быраатыра, убайыра Степанов Сергей Михайлович күн сириттэн хомолтолоохтук барбытынан ийэлэригэр Людмила Михайловна, аҕатыгар Михаил Георгиевичка, кэргэннэр Наташа, оҕолоругар, биһигэ төрөөбүттэригэр Степановтар, Наустро-евтар, Яковлевтар, Уваровтар дьиз кэргэттэрэ.

– Күндү кэргэнэ, аҕалара, күтүөттэрэ, Хайахсыт орто оҕуолатын учуутала Степанов Сергей Михайлович өлбүтүнэн кэргэннэр Наташа, оҕолоругар Соня, Машенька, дьомбуруугар Мария Еремеевна, Николай Афанасьевич Окешниковтарга уонна Сергей төрөлүттэригэр Людмила Михайловна Винокурова, Михаил Георгиевич Степановка, биһигэ төрөөбүттэригэр, бары аймактарыгар Петрова М.Н., Дьомбуруука Е.А., Дьомбуруука М.Д., Тимофеева Е.П., Тимофеева В.А.

– Күндү дьомбуруугар Хайахсыт оҕолор Мария, Николай Окешниковтарга, Чурапчыга оҕолор Людмила Михайловна Винокурова, Михаил Георгиевич Степановка тапталлаах күтүөттэрэ, оҕолоро, Хайахсыт орто оҕуолатын автоделова учуутала Сергей Михайлович Степанов күн сириттэн хомолтолоохтук барбытынан Мария, Валерий Герасимовтар.

– Тапталлаах оҕолоро Сергей Михайлович олохтон барбытынан байыһыт үлэһиттэригэр Винокурова Людмила Михайловна, Степанов Михаил Георгиевичка, биһигэ төрөөбүттэригэр ЧФККИ уонна ЧРОСИО администрацияларга, холбоһуктаах профкомнара.

– Хайахсыт орто оҕуолатын учуутала Степанов Сергей Михайлович хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан ийэлэригэр Людмила Михайловна, аҕатыгар Михаил Георгиевичка, убайыгар Георгийга, балтыгар Ульга, быраатыгар Мишага, бары аймактарыгар таһаарыстар Л.Т. Егорова, Д.С., Г.М. Яковлевтар, А.Н. Кузьмина, О.И. Постникова, Ф.К. Каталикова, М.А. Егорова.

– Биһигэ үөрэммит таһаарыстарыгар Степанов Мишага күндү убайа Сергей Михайлович хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан ЧРОСИО 2001 сыллаагы ытыһыттарэ.

– Истинник саныыр учууталыгар Винокурова Людмила Михайловна, кини дьиз кэргэннэр тапталлаах оҕо Степанов Сергей Михайлович эдэр сааһыгар хомолтолоохтук олохтон туорабытынан Чурапчытаагы интернат-ошкола 1977 с. ытыһа, нигэһи Попова Анна Афанасьевна.

– Таптыр оҕолоро, Хайахсыт орто оҕуолатын учуутала Степанов Сергей Михайлович күн сириттэн хомолтолоохтук барбытынан ийэлэригэр кылаастарын салайааччылар Винокурова Людмила Михайловна, аҕатыгар учууталларыгар Степанов Михаил Георгиевичка Д.П. Корон аатынан ЧРОСИО 9 «а» кылааһын үөрэнээччилэрэ, төрөлүттэрэ.

– Тапталлаах уоллара Сергей хомолтолоохтук орто дьикиттэн барбытынан биһигэ үлэһээх дьомбуруугар Людмила Михайловна, Михаил Георгиевичка уонна кинилэр оҕолоругар, сиккээрар ЧРОСИО, ЧФККИ кырдыаһаста.

– Таптыр, күндүгү саныыр уоллара, убайыра Степанов Сергей Михайлович хомолтолоохтук олохтон туорабытынан учууталларыгар ийэлэригэр Людмила Михайловна, аҕатыгар Михаил Георгиевичка, быраатыгар биһигэ үөрэммит таһаарыстарыгар, үрэнээччилэригэр Мишага, бары аймактарыгар ЧРОСИО 2001 с. ытыһа, учууталара.

Редактор: Г.Г. ПОПОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Кара Маркс уул., 26 «а».
ТЕЛЕФОННАРЫБЫТ:
редактор – 41-332, отделлар – 41-265.
E-mail: sanaoloh@churap.sakha.ru

Хаһыаты тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительства, улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалык тылынан оҥуорунуука, чэппиэргэ, субютаҕа тахсар. Хаһыат индексэ: 54907

“Саҥа олох” редакционной-издательской холбоһук.
Офсетнай бэчээт. Сахааһын №№ 28–29. Тираж 2657.
12. 03. 2003 с. бэчээкэ берилиннэ.

Автор сурутар этиллэр санаа
редакция позициятыгар маҕдан сөп түбэхэр
буолбатах. Суруука мыйылар чохчылар
кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһи
автор тус бэйэте сүгэр.